АКТ

лісопатологічного обстеження насаджень комунального підприємства "Дарницьке лісопаркове господарство" на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

13.03.2026 місто Київ

На звернення комунального підприємства "Дарницьке лісопаркове господарство" (далі – КП "Дарницьке ЛПГ"), лист № 115 від 10.03.2026, згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України №555 від 27.07.1995 (далі Правила), нами: начальником відділу державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Галиною ЗАБОЛОТНЬОЮ, начальником відділу ДСЛП «Київлісозахист» Валерієм ЧАВЧЕНКОМ, провідним інженером-лісопатологом ДСЛП «Київлісозахист» Вікторією ШВЕНЬ, лісничим Дарницького лісництва Олександром ГРИГОРОВИМ, лісничим Микільського лісництва В'ячеславом ПЕТРОВСЬКИМ, лісничим Броварського лісництва Олександром ВОЛЕВАЧЕМ, лісничим Білодібровного лісництва Іваном ВАСИЛЕНКОМ, лісничим Дніпровського лісництва Анатолієм СКУБКОМ в період 12-13.03.2026 проведено лісопатологічне обстеження окремих лісових насаджень КП "Дарницьке ЛПГ", що потребують призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів у 2026 році.

Коротка таксаційна характеристика обстежених лісових насаджень наводиться нижче за матеріалами базового лісовпорядкування 2020 року, а таксаційна характеристика ділянок кварталу №16 Микільського лісництва – за актуалізованими матеріалами лісовпорядкування станом на 01.01.2023 року.

Всі ділянки належать до рекреаційно-оздоровчих лісів.

Обстежено наступні ділянки лісу:

Результати обстеження:

У таблиці 1 наведено перелік ділянок соснових насаджень, всихання яких відбулось внаслідок пошкодження **стовбуровими шкідниками**:

таблиця1

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа, що потребує ВСР, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб. метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар			
Броварське лівсництво														
65	1	5.6		5.6	10С3+ДЗ	110	0.70	1А	34	46	560	2	великий та малий соснові лубоїди	25
65	3	4.8		4.8	10С3+ДЗ	110	0.70	1А	35	46	580	2	великий та малий соснові лубоїди	25
65	5	5.3		5.3	9С31ДЗ	110	0.65	1А	34	46	450	2	великий та малий соснові лубоїди	30
65	7	5.4		5.4	10С3+ДЗ	110	0.65	1А	35	46	545	2	великий та малий соснові лубоїди	25
65	8	4.3		4.3	10С3	90	0.70	1А	32	40	525	2	великий та малий соснові лубоїди	20
65	13	2.7		2.7	9С31ДЗ	85	0.70	1А	31	40	450	2	великий та малий соснові лубоїди	10
Разом		**28.1**		**28.1**										

Дарницьке лісництво														
9	24	2.2		2.2	9С31ДЗ	80	0.70	1А	30	48	480	2	великий та малий соснові лубоїди	30
9	27	1.0		1.0	10С3	110	0.50	1	31	56	370	2	великий та малий соснові лубоїди	20
11	8	0.5		0.5	10С3+ДЗ	90	0.60	1А	31	44	445	2	великий та малий соснові лубоїди	20
11	12	12.0		12.0	9С31ДЗ	73	0.70	1Б	30	38	480	2	великий та малий соснові лубоїди	15
16	22	1.1		1.1	10С3+ДЗ	100	0.60	1А	31	56	445	2	великий та малий соснові лубоїди	20
16	33	2.0		2.0	10С3+ДЗ	95	0.70	1А	31	48	510	2	великий та малий соснові лубоїди	20
16	38	3.9		3.9	10С3+ДЗ+БП	73	0.70	1А	28	42	460	2	великий та малий соснові лубоїди	15
23	9	0.9		0.9	10С3+БРС+ДЗ	95	0.65	1А	31	56	475	2	великий та малий соснові лубоїди	20
25	2	43.0		43.0	8С32ДЗ	80	0.70	1Б	31	44	490	2	великий та малий соснові лубоїди	15
34	16	36.0		36.0	9С31ДЗ	71	0.70	1Б	29	32	465	2	великий та малий соснові лубоїди	15
36	13	2.3		2.3	10С3	110	0.60	1	30	56	440	2	великий та малий соснові лубоїди	25
36	17	3.1		3.1	10С3	110	0.60	1	31	56	440	2	великий та малий соснові лубоїди	25
37	26	2.3		2.3	10С3+БРС	95	0.60	1А	31	56	445	2	великий та малий соснові лубоїди	20
Разом		**110.3**		**110.3**										
Білодібровне лісництво														
26	8	8.0		8.0	8С32ДЗ+БП	73	0.70	1А	29	36	410	2	великий та малий соснові лубоїди	20
31	9	10.5		10.5	10С3	70	0.85	1Б	29	36	610	2	великий та малий соснові лубоїди	40
36	20	6.4		6.4	10С3	90	0.55	1	28	44	370	2	великий та малий соснові лубоїди	20
57	4	7.3		7.3	10С3	68	0.85	1А	28	36	505	2	великий та малий соснові лубоїди	30
67	2	3.9		3.9	10С3	80	0.70	1А	30	40	475	2	великий та малий соснові лубоїди	30
106	2	6.6		6.6	10С3	65	0.65	1А	25	28	350	2	великий та малий соснові лубоїди	20
Разом		**42.7**		**42.7**										
Дніпровське лісництво														
28	11	1.0		1.0	10С3	90	0.70	1А	31	36	505	2	великий та малий соснові лубоїди	15
28	12	1.5		1.5	9С31ДЗ	90	0.70	1А	31	36	500	2	великий та малий соснові лубоїди	20
28	16	0.8		0.8	9С31ДЗ	90	0.60	1А	31	36	450	2	великий та малий соснові лубоїди	10
28	17	0.9		0.9	6С32БП2ДЗ	95	0.50	1А	30	44	305	2	великий та малий соснові лубоїди	15
28	19	0.8		0.8	10С3	85	0.70	1А	30	32	505	2	великий та малий соснові лубоїди	25
28	21	0.5		0.5	10С3	85	0.70	1А	29	32	505	2	великий та малий соснові лубоїди	10
28	25	0.5		0.5	10С3	90	0.70	1А	30	36	505	2	великий та малий соснові лубоїди	20
28	34	0.6		0.6	10С3+ДЗ	90	0.45	1	27	36	280	2	великий та малий соснові лубоїди	15
28	36	0.9		0.9	10С3	90	0.80	1А	32	32	555	2	великий та малий соснові лубоїди	30
33	3	3.5		3.5	9С3(65)1С3(90)	65	0.70	1	23	28	360	2	великий та малий соснові лубоїди	5
33	5	4.3		4.3	10С3	75	0.70	1	23	32	336	2	великий та малий соснові лубоїди	5
43	3	1.0		1.0	10С3	60	0.60	1А	25	28	325	2	великий та малий соснові лубоїди	10
43	4	4.4		4.4	10С3	70	0.70	1	24	28	365	2	великий та малий соснові лубоїди	5
50	8	1.0		1.0	10С3	65	0.70	1	22	24	330	2	великий та малий соснові лубоїди	25
Разом		**21.7**		**21.7**										

Микільське лісництво

16	11	0.8		0.8	1 ярус: 10С3+ДЗ+АКБ	73	0.73	1А	29	34	470	2	великий та малий соснові лубоїди	50
					2 ярус: 8АКБ2ВГЛ	43	0.25		15	16	39	2		
16	13	1.6		1.6	10С3+ДЗ	98	0.61	1	28	36	392	2	великий та малий соснові лубоїди	20
16	14	0.3		0.3	10С3+ДЗ	88	0.62	1А	30	38	428	2	великий та малий соснові лубоїди	25
16	20	3.0		3.0	10С3+АКБ	73	0.81	1А	29	32	534	2	великий та малий соснові лубоїди	25
16	21	1.7		1.7	10С3+ДЗ	98	0.61	1	30	38	422	2	великий та малий соснові лубоїди	40
16	34	2.2		2.2	10С3+ДЗ+ АКБ	98	0.62	1	29	36	412	2	великий та малий соснові лубоїди	30
16	35	2.7		2.7	10С3+ДЗ	73	0.77	1А	29	34	507	2	великий та малий соснові лубоїди	15
16	36	1.3		1.3	9С31ДЗ	73	0.72	1А	28	36	447	2	великий та малий соснові лубоїди	35
38	38	0.7		0.7	10С3	95	0.70	1А	30	36	500	2	великий та малий соснові лубоїди	35
38	41	0.9		0.9	10С3	90	0.70	1А	30	36	500	2	великий та малий соснові лубоїди	30
44	34	0.1		0.1	10С3+АКБ	70	0.70	1	25	28	390	2	великий та малий соснові лубоїди	100
44	35	0.3		0.3	9С31ДЗ+ОС	90	0.60	1	26	34	335	2	великий та малий соснові лубоїди	55
44	36	0.7		0.7	7С33ДЗ	70	0.70	1А	26	32	380	2	великий та малий соснові лубоїди	35
44	38	2.1		2.1	7С33ДЗ	70	0.75	1А	27	34	425	2	великий та малий соснові лубоїди	25
44	40	1.4		1.4	7С33ДЗ	70	0.70	1А	28	32	390	2	великий та малий соснові лубоїди	15
44	42	0.6		0.6	8С32ДЗ	70	0.70	1А	27	30	395	2	великий та малий соснові лубоїди	10
44	44	0.4		0.4	10С3	90	0.70	1	27	32	420	2	великий та малий соснові лубоїди	30
44	46	2.8		2.8	7С3ДЗ	70	0.75	1А	28	32	425	2	великий та малий соснові лубоїди	25
53	18	0.8		0.8	10С3	90	0.70	1А	30	38	500	2	великий та малий соснові лубоїди	30
53	22	1.1		1.1	10С3	90	0.70	1	28	36	460	2	великий та малий соснові лубоїди	15
53	23	0.6		0.6	10С3	90	0.70	1	28	36	440	2	великий та малий соснові лубоїди	20
Разом		**26.1**		**26.1**										
Всього				**228.9**										

Під час обстеження насаджень сосни звичайної *(Pinus sylvestris L.)* спостерігається поодиноке відмирання дерев з ознаками дефоліації крони різного ступеню. Цей процес супроводжується заселенням комплексом стовбурових шкідників, таких як синя соснова златка *(Phaenops cyanea F.),* великий та малий сосновий лубоїд *(Tomicus piniperda L., Tomicus minor H.).* Про наявність вищезгаданих камбіофагів свідчать пагони на ґрунті під проекціями крон після минулого додаткового живлення імаго, вхідні та вихідні льотні отвори на стовбурах дерев. Зоною заселення стовбурових шкідників є товста, перехідна або тонка кора залежно від особливостей біології кожного виду. Рівень фізіологічної шкодочинності перелічених вище шкідників вище середнього, технічна шкодочинність – незначна.

На старих сухостійних деревах сосни виявлено ходи і льотні отвори смугастого деревинника *(Trypodendron lineatum Ol.),* який є технічним шкідником, фізіологічна шкодочинність якого незначна, а технічна шкодочинність – висока.

В насадженнях в домішку також є дерева дуба звичайного *(Quercus robur* L.*).* Виявлено відмираючі та сухостійні дерева, на яких спостерігаються сухобочини, гнилеві виразки, напливи та дупла, що є діагностичними ознаками гниття в стовбурі. На стовбурах є плодові тіла несправжнього дубового трутовика *(Phellinus robustus)* та справжнього трутовика *(Fomes fomentarius),* які викликають жовто-буру гниль стовбура, центрального, або змішаного типу. Додатковою ознакою ураження вказаними трутовиками є суховерхість дерев, їх пригнічений стан, знижений приріст.

В обстежених насадженнях на стовбурах виявлені личинкові ходи і льотні отвори бронзової дубової златки *(Chrysobothris affinis F.),* златки зеленої вузькотілої *(Agrilus viridis* L.*)* та дубового заболонника (*Scolytus intricatus),* що викликало ослаблення та швидке відмирання дерев.

У дерев берези повислої *(Betula pendula Roth.),* яка є в складі насаджень спостерігається всихання окремих гілок і суховерхість, що часто поширюється на всю крону та призводить до всихання дерева, викликане ураженням бактеріальною водянкою. Крім того виявлені такі поширені для берези патології як ураження стовбурів березовою губкою *(Fomitopsis betulina)* викликають деструктивну ядрово-заболонну гниль та спражнім трутовиком *(Fomes fomentarius),* що спричиняє розвиток білої мармурової ядрово-заболонної гнилі.

Дерева інших порід, які присутні в складі обстежених насаджень, а саме в'яза, акації білої, клена, черемхи сухостійні або відмираючі також призначені у ВСР.

У таблиці 2 наведено перелік ділянок соснових насаджень уражених сосновою губкою *(Porodaedalea pini).*

таблиця 2

Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер ділянки	Площа, що потребує ВСР, гектарів	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, куб. метрів на 1 гектар
					склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, метрів	середній діаметр, сантиметрів	запас деревостану, куб. метрів на 1 гектар			
Броварське лівсництво														
1	46	6.0		6.0	9С31ДЗ	105	0.60	1А	34	52	465	2	Соснова губка, лубоїди	30
58	17	2.4	(1)	2.3	10С3+ДЗ	85	0.65	1Б	33	42	500	2	Соснова губка, лубоїди	50
Разом		**8.3**		**8.3**										
Білодібровне лісництво														
34	3	18.0		18.0	7С3(105)2С3 (120)1ДЗ+ЛПД +БП	105	0.50	1А	34	56	380	2	Соснова губка, лубоїди	20
51	32	1.4		1.4	8С3(90)2С3 (60)	90	0.45	1	26	44	260	2	Соснова губка, лубоїди	20
Разом		**19.4**		**19.4**										
Дніпровське лісництво														
28	3	1.7		1.7	6С34ДЗ	115	0.50	1	32	48	315	2	Соснова губка, лубоїди	20
28	5	5.5		5.5	10С3	130	0.50	1	32	52	390	2	Соснова губка, лубоїди	10
28	14	1.6		1.6	9С31ДЗ	120	0.60	1	32	36	410	2	Соснова губка, лубоїди	15
28	18	15.5		15.5	8С32ДЗ	115	0.70	1	32	40	475	2	Соснова губка, лубоїди	10
28	20	0.9		0.9	8С32ДЗ	120	0.60	1	30	52	350	2	Соснова губка, лубоїди	20
28	22	0.6		0.6	8С32ДЗ	120	0.50	2	29	44	300	2	Соснова губка, лубоїди	5
28	23	3.6		3.6	7С33ДЗ	115	0.50	1	30	44	325	2	Соснова губка, лубоїди	10
28	26	1.8		1.8	10С3	105	0.50	1А	32	40	360	2	Соснова губка, лубоїди	20
28	29	21.0		21.0	10С3+ДЗ	115	0.55	1	32	48	415	2	Соснова губка, лубоїди	20
28	35	0.7		0.7	10С3	115	0.60	1	31	44	425	2	Соснова губка, лубоїди	30
28	42	2.4		2.4	10С3+ДЗ	110	0.60	1А	32	40	460	2	Соснова губка, лубоїди	20

ДЗ	52	2.7		2.7	8С32ДЗ	110	0.60	1	31	48	390	2	Соснова губка, лубоїди	15
Разом		**58.0**		**58.0**										
Микільське лісництво														
16	10	1.5		1.5	9С31ДЗ	118	0.61	1	29	38	399	2	Соснова губка, лубоїди	55
16	12	0.9		0.9	9С31ДЗ	128	0.61	1	30	42	409	2	Соснова губка, лубоїди	30
16	15	3.5		3.5	9С31ДЗ	118	0.60	1	29	38	404	2	Соснова губка, лубоїди	40
16	16	2.2		2.2	10С3+ДЗ	98	0.62	1	29	34	427	2	Соснова губка, лубоїди	30
16	17	2.4		2.4	8С32ДЗ	118	0.61	1	30	38	404	2	Соснова губка, лубоїди	40
16	18	2.4		2.4	10С3+ДЗ	98	0.61	1	30	38	437	2	Соснова губка, лубоїди	30
16	19	2.7		2.7	9С31ДЗ	113	0.65	1	29	38	439	2	Соснова губка, лубоїди	50
37	48	2.8		2.8	8С32ДЗ	110	0.70	1	30	44	470	2	Соснова губка, лубоїди	30
38	46	1.4		1.4	10С3+ДЗ	110	0.70	1	31	44	520	2	Соснова губка, лубоїди	15
38	47	0.9		0.9	9С31ДЗ	110	0.70	1	31	48	490	2	Соснова губка, лубоїди	60
38	54	1.2		1.2	8С32ДЗ	110	0.70	1	30	38	460	2	Соснова губка, лубоїди	25
44	37	0.9		0.9	10С3+ДЗ	90	0.75	1	27	32	470	2	Соснова губка, лубоїди	45
44	39	0.7		0.7	10С3	110	0.70	2	28	36	440	2	Соснова губка, лубоїди	20
44	41	2.6		2.6	10С3+БП	110	0.50	2	27	40	310	2	Соснова губка, лубоїди	20
44	43	0.5		0.5	10С3+АКБ	110	0.50	2	27	36	300	2	Соснова губка, лубоїди	25
44	47	0.5		0.5	9С31АКБ	90	0.60	1	28	36	340	2	Соснова губка, лубоїди	30
53	17	1.2		1.2	10С3+ДЗ	110	0.70	1	29	40	480	2	Соснова губка, лубоїди	25
53	24	1.6		1.6	9С31ДЗ	120	0.70	2	29	44	465	2	Соснова губка, лубоїди	20
Разом		**29.9**		**29.9**										
Всього				**115.6**										

Виявлені багаторічні плодові тіла. Гриб є паразитом хвойних порід, утворює строкату корозійну ядрову стовбурову гниль сосни. Плодові тіла розміщуються на місці сучків і з'являються вже після того, як гниль сильно розповсюдилась у стовбурі. Зовні ураження стовбурів мало помітне. В таких випадках хворобу виявляють „звуковою пробою", коли при ударі по стовбуру чути глухий звук, що свідчить про порожнечу. Наявність „табачних сучків" та потовщень з грибницею, так званих „сліпих плодовиків", що свідчать про розвиток гриба в середині дерева. Спори гриба проникають крізь місця **механічних пошкоджень кори та лубу таких як, термічні пошкодження (опіки, морозобоїни), місця зламу відмерлих сучків, ділянки живлення короїдів тощо,** звідки міцелій поширюється по стовбуру, залишаючи пустоти, які заповнені білими пластівцями нерозкладеної целюлози. Розвиток патологічних процесів спричиняє ямчасту гниль, що поступово перетворює деревину на труху. За окомірною оцінкою ураження досягає 20-60% і підтверджується наявністю плодових тіл на деревах.

Більшість насаджень прилягає до вулиць, доріг, стежок та ін.

В даних обстежених насадженнях має місце нахил стовбурів більше ніж 30 градусів від вертикальної осі, дерев, які зависли на поруч ростучі дерева внаслідок шквальних поривів вітру в попередні роки, та дерев природного відпаду.

Нових осередків первинних шкідників, а також осередків карантинних шкідників та хвороб дерев не виявлено.

Рослин і тварин, занесених до Червоної книги України під час обстеження не виявлено.

Висновки

За результатами виконаного обстеження, з метою поліпшення санітарно стану насаджень КП «Дарницьке ЛПГ», покращення лісопатологічної ситуації, попередження поширення шкідників та хвороб, комісія рекомендує провести захід з поліпшення санітарного стану лісів - вибіркову санітарну рубку (ВСР) з інтенсивністю (окомірно) 5-100 м^3/га у вищезазначених насадженнях на площі **344.5 гектарів.**

З них за причинами призначення:

- внаслідок пошкодження **стовбуровими шкідниками – 228.9 га;**
- **ураження сосновою губкою (СГ) - 115.6 гектарів.**
- **в т.ч по лісництвах:**
- Броварське лісництво – 36.4 га;
- Дарницьке лісництво – 110.3 га;
- Білодібровне лісництво – 62.1 га;
- Дніпровське лісництво – 79.7 га;
- Микільське лісництво – 56.0 гектарів.

Рекомендації

З метою зниження небезпеки травмування людей, пошкодження майна, пов'язаної з наявністю у вказаних вище небезпечних дерев, та з метою оздоровлення та запобігання зараженню або пошкодженню суміжних насаджень, призначені ВСР рекомендується провести відповідно до пунктів 2-7,9,10,12-14,17,23-26 чинних Санітарних правил в лісах України.

При проведенні призначених ВСР необхідно врахувати особливості популяцій видів стовбурових шкідників стосовно їхніх термінів розвитку. Рекомендований строк проведення ВСР – впродовж 2026 року.

За станом суміжних насаджень вести посилений нагляд.

Акт складений у 3 примірниках:

1 - Центральне міжрегіональне управління ЛМГ;

2 - ДСЛП «Київлісозахист»;

3 - КП «Дарницьке ЛПГ».

Галина ЗАБОЛОТНЯ

Валерій ЧАВЧЕНКО

Вікторія ШВЕНЬ

Олександр ВОЛЕВАЧ

Іван ВАСИЛЕНКО

Олександр ГРИГОРОВ

В’ячеслав ПЕТРОВСЬКИЙ

Анатолій СКУБКО